

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44540
Nom	Gestió sostenible d'institucions educatives
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2216 - M.U. Política, Gestió i Direcció d'Organitz. Educatives	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2216 - M.U. Política, Gestió i Direcció d'Organitz. Educatives	2 - Administració, gestió i organització educativa	Obligatòria

RESUM

Gestió sostenible d'institucions educatives es dirigeix a la formació dels i les estudiants, i a l'aprofundiment i recerca en temes relacionats amb la sostenibilitat en les institucions educatives, facilitant el desenvolupament de competències pertinents per implantar processos de sostenibilitat en les institucions educatives. Es tracta de reconstruir el model de qualitat de vida perquè pivot sobre la cura de les persones i el planeta que habitem. Es pretén amb això la formació de professionals amb un profund compromís amb la sostenibilitat i la florida de les capacitats humanes. El canvi de paradigma que es proposa implica incorporar l'ètica de la sostenibilitat, que es nodreix del marc ètic i **sistémico** de la Carta de la Terra i les noves consideracions centrades en l'ètica de la cura. Per a això s'ofereixen models i eines pedagògiques per facilitar l'adquisició de les competències que un desenvolupament humà ambiental i socialment sostenible requereix.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2216 - M.U. Política, Gestió i Direcció d'Organitz. Educatives

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Ser capaços d'establir implementar relacions interpersonals positives i efectives, en comunicació oberta amb la comunitat educativa.
- Aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb les drogodependències.
- Que els estudiants siguen capaços d'utilitzar estratègies i instruments propis de la pràctica professional directiva eficient i satisfactòria, sempre en el marc d'institucions educatives democràtiques
- Que els estudiants siguen capaços d'establir models i pautes per a la resolució de problemes, gestió, mediació i presa de decisions en un marc participatiu de la comunitat educativa

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Elabora una contextualització crítica del coneixement establint interrelacions amb la problemàtica social, econòmica, ambiental, local i global en els arguments que fa.
- Als debats a classe i analisi de casos proposats utilitza un enfocament sistèmic per a la presa de decisions
- En els jocs de rol gestiona els conflictes soci-ambientals oferint pautes per a la presa de decisions de manera participativa
- Afronta els dilemes eco-ètics d'acord amb els principis ètics de la Carta de la Terra i en coherència amb els valors de la sostenibilitat

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La gestió sostenible en institucions educatives i la necessitat de compassar-nos al ritme de la natura

2. La Carta de la Terra com a guia educativa

3. Principi I de la Carta de la Terra. Respecte i cura de la comunitat de la vida

4. Principi II de la Carta de la Terra. Aconseguir la integritat ecològica. Ecoescoles i competències per a la sostenibilitat

5. Principi III de la Carta de la Terra. Justícia social i econòmica. Subordinar l'economia al desenvolupament humà sostenible i equitatiu.

6. Principi IV de la Carta de la Terra. Educar per a la democràcia, la no violència i la pau

7. Diàleg compartit a partir de la presentació d'idees innovadores per a promoure la sostenibilitat en les institucions educatives amb la col.laboració de la comunitat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	7,00	100
Treball en grup	5,00	100
Pràctiques en aula	5,00	100
Tutories reglades	4,00	100
TOTAL	21,00	

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques: Exposicions a càrrec de la professora i debats a l'aula.

Classes pràctiques: Cerques documentals, Elaboració d'un pla educatiu de sostenibilitat, Activitats pràctiques tutoritzades.

S'utilitzarà per a les comunicacions amb els i les estudiants, el correu de la Universitat i l'aula virtual.

AVALUACIÓ

FORMATS	CRITERIS	COMP.	% NOTA
Informes individuales de las lecturas	Adecuación al contenido del texto.	E13, E18	18%
Prueba final individual : Elaboración de un ensayo a partir de la lectura de todos los materiales, la reelaboración e integración de los mismos.	Demostración de la adquisición de las competencias señaladas, asociadas a la utilización correcta de las categorías conceptuales y axiológicas propias de esta materia. Uso de los materiales trabajados en clase	E13, E16, E18, E19	45%
Trabajo grupal: Ideas emprendedoras para, en colaboración con la comunidad, dar respuesta a determinados retos socioambientales identificados en una institución educativa. Exposición de la ecoidea en clase.	Identificación de desafíos socioambientales Estructura coherente del análisis y de la propuesta Elaboración pertinente e innovadora de las ideas	E13, E16, E18, E19	37%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AZNAR MINGUET, P. y ULL, A. (2013) La responsabilidad por un mundo sostenible. Propuestas educativas a padres y profesores. Bilbao. Editorial Descle de Brower.

AZNAR MINGUET, P. (2010) Educación para el desarrollo sostenible: reflexiones teóricas y propuestas para la acción. En Revista EDETANIA: Estudios y propuestas socio-educativas. Nº 37. 2010.

AZNAR MINGUET, P.; ULL SOLÍS, M. A. (2009) La formación de competencias básicas para el desarrollo sostenible: el papel de la Universidad. Revista de Educación. Nº monográfico. http://www.revistaeducacion.mec.es/re2009_10.htm

AZNAR, P. (2008) Educación, desarrollo local y participación ciudadana. En TOURIÑAN, J. M. Educación en valores, sociedad civil y desarrollo cívico, A Coruña, Netbiblo, p. 154-173.

AZNAR MINGUET, P. (2002) La escuela y el desarrollo humano sostenible: retos educativos a nivel local. Revista Interuniversitaria de Teoría de la Educación. Vol. 14, pp.: 151-183. http://campus.usal.es/~revistas_trabajo/index.php/1130-3743/article/view/2988/3023

AZNAR MINGUET, P. (2003) Educación ambiental para el desarrollo sostenible: hacia la construcción de la Agenda Escolar 21. En Mangas, V.: Educación ambiental y sostenibilidad. Alicante, Edic. Universidad de Alicante.

AZNAR MINGUET, P. (2003) Participación de las agencias educativas en el desarrollo sostenible a nivel local. Revista Española de Pedagogía, nº 225.

- BENAYAS, J.; GUTIERREZ, J. (2004) La investigación en educación ambiental en España. Madrid, Ediciones Medio Ambiente.

BONIL, J.; SANMARTÍ, N.; TOMÁS, C. Y PUJOL, RM (2004) Un nuevo marco para orientar respuestas a las dinámicas sociales: el paradigma de la complejidad. Investigación en la escuela nº 53, 2004. http://ipes.anep.edu.uy/documentos/curso_dir_07/modulo4/materiales/paradigma.pdf

BOSCH, A.; CARRASCO, C. y GRAU, E. (2003) Verde que te quiero violeta, Encuentros y desencuentros entre feminismo y ecologismo, en TELLO, E., La historia cuenta, Barcelona: El Viejo Topo, 2005, 321346 pp.

CARRASCO, C. (2009) Mujeres, sostenibilidad y deuda social. Revista de Educación Nº monográfico, págs. 169-191. http://www.revistaeducacion.mec.es/re2009_10.htm

CORTÉS, C.; BUSQUETS, P. Y GONZALEZ-SISO, M. R. (2009) Indicadors de formació i recerca per la sostenibilitat. Actes de II Congrés UPC Sostenible 2015. http://upcommons.upc.edu/revistes/bitstream/2099/8125/1/33_Carolina_Cortes.pdf

- ESCOLANO BENITO, A. (Coord.) (2007) Cambio educativo y cultura de la sostenibilidad. Valencia, Tirant lo Blanch.
- FERNANDEZ, A. y LÓPEZ, M.C. (2010) La educación en valores desde la carta de la tierra. Por una pedagogía del cuidado Revista Iberoamericana de Educación, n 53, 4.
- HART, R. A. (2001) La participación de los niños en el desarrollo sostenible. Barcelona, Pau Education.
- IVORRA CATALÁ, E.S. y GARCÍA GÓMEZ, J. (2004): Las agendas 21 locales en la provincia de Valencia: análisis de la implementación en los municipios firmantes de la Carta de Xàtiva. En Investigaciones en Educación Ambiental. De la conservación de la biodiversidad a la participación para la sostenibilidad. Madrid, CENEAM. http://www.mma.es/secciones/formacion_educacion/formacion/formacion_ceneam/interinstitucionales/resumenes/pdf/ivorra.pdf
- MONTOYA, J.M. (2010) Plan de educación ambiental para el desarrollo sostenible de los colegios de la Institución La Salle. Tesis doctoral. Universitat de València. València <https://www.educacion.es/teseo/mostrarSeleccion.do>
- MARTÍNEZ AGUT, M^a del Pilar; AZNAR MINGUET, Pilar; ULL SOLÍS, Mª Angels y PIÑERO, Albert. (2007) Promoción de la sostenibilidad en los currícula de la enseñanza superior desde el punto de vista del profesorado: un modelo de formación por competencias. En Educatio Siglo XXI, n° 25 (Educación y sostenibilidad)· pp. 187-208.
- MORIN, E. (1994) Introducción al pensamiento complejo. Barcelona, Gedisa. MORIN, E. (2003) Educar en la era planetaria. Barcelona, Gedisa.
- MORIN, E. (2001) La mente bien ordenada. Barcelona: Editorial Seix Barral
- MORIN, E. (2001) Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. Barcelona: Paidós.
- MORIN, E. (2011) La vía para el futuro de la humanidad. Barcelona. Paidós
- Murga-Menoyo, M^a. A. (2009). La Carta de la Tierra: un referente de la Década por la Educación para el Desarrollo Sostenible. Revista de Educación, n^o extraordinario de 2009: «Educar para el Desarrollo Sostenible», pp. 239-262. Recuperado de http://www.revistaeducacion.mec.es/re2009/re2009_11.pdf
- MURGA MENOYO, Mª A. (2009) La Década de la educación para el desarrollo sostenible. Antecedentes y significado. Bordón. Revista de Pedagogía. Vol. 61, n° 2
- MURGA MENOYO, Mª A. GARCÍA DEL PINO, I. (2010). La Carta de la Tierra y el blog. Dos elementos centrales de una experiencia docente innovadora en 4° de ESO, Revista Enseñanza de las Ciencias, vol. 28 (1) pp. 85-94.

- NOVO VILLAVERDE, M. (2009) El desarrollo sostenible. Su dimensión ambiental y educativa. Madrid, Editorial Humanitas.

NOVO VILLAVERDE, M. (2009) La educación ambiental, una genuina educación para el desarrollo sostenible Revista de Educación N° monográfico, págs. 195-217.

NOVO VILLAVERDE, M. (2010) Despacio, despacio. Barcelona: ediciones Obelisco.

NOVO VILLAVERDE, M. (2011) La educación ambiental en tiempos de crisis. Transatlántica de educación, 6 (9) 7-15 (México: editorial Esfinge). Disponible en: <http://www.educación.es/exterior/mx/es/transatlántica.shtml>.

NOVO, M. y MARPEGAN, C.M. (2011) El enfoque sistémico: su dimensión educativa. Madrid, Universitas.

PLA, I. y GUEVARA, S. (2013) Towards an integrative approach to sustainability: exploring potential synergies between gender and environment. Cepal Review 110 <http://www.eclac.cl/publicaciones/xml/0/51560/RVI110PlaJulian.pdf>

- PULEO, A. (2005) Dualismos opresivos y educación ambiental Isegoría. 32, pp. 201- 214.

PULEO, A. (ed.) (2015) Ecología y género en diálogo interdisciplinar Plaza y Valdés. México

RIECHMANN, J. (2000) Un mundo vulnerable. Madrid, Catarata.

RIECHMANN, J. (2004) Ética Ecológica: Propuestas para una reorientación. Montevideo, Uruguay. Edit. Nordan. Comunidad.

SAURA, P. y HERNANDEZ PRADOS, Mª J.: (2008) La evolución del concepto de sostenibilidad y su incidencia en la Educación ambiental. Teoría de la Educación. Revista Interuniversitaria. Vol. 20. Pp.: 179-204

UNESCO (2006) Decenio de las Naciones Unidas de la Educación con miras al Desarrollo Sostenible (2005-2014): Plan de aplicación internacional. UNESCO. París. <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001486/148654so.pdf>

ULL, Mª.A.; AZNAR, P.; MARTINEZ, M. P.; PALACIOS, B. y PIÑERO, A. Competencias para la sostenibilidad y currícula universitarios. Enseñanza de las Ciencias, Número Extra VIII Congreso Internacional sobre Investigación en Didáctica de las Ciencias, Barcelona, 2008. pp. 2964-2967.

VÁZQUEZ VERDERA, V. (2015). El aprendizaje-servicio: una estrategia para la formación de competencias en sostenibilidad. Foro de Educación, 13(19), 193-212. doi: <http://dx.doi.org/10.14516/fde.2015.013.019.009>

VÁZQUEZ VERDERA, V. (2015) Educación para el cuidado y la sostenibilidad de la vida. Revista Educación y Territorio.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Volum de treball i planificació temporal.

Quant a la planificació temporal i l'organització de les sessions de classe, la programació de l'assignatura s'ajustarà al seu horari; la part presencial i la no presencial síncrona, quan coincideixin, s'impartiran sempre a l'aula assignada, en els dies i hores fixats. La docència no presencial asíncrona pot implicar treball autònom programat dels estudiants i les estudiantes o sessions de videoconferència amb el professor o la professora en dies o setmanes alternatives a la presencial.

L'atenció tutorial es realitzarà de forma no presencial, les tutories seran virtuals.

2. Metodologia

La metodologia s'adaptarà de manera flexible, diversificada i acordada, en la mesura del possible, amb els estudiants i les estudiantes, en funció de la combinació de modalitats adoptada –presencial, no presencial síncrona o asíncrona–. La modalitat no presencial síncrona o asíncrona es desenvoluparà a través de l'eina blackboard collaborate, disponible a l'Aula Virtual, complementada amb la utilització de recursos dipositats igualment en a l'Aula Virtual, com a transparències locutades, textos i altres materials que sustentin les propostes d'activitat en la modalitat no presencial asíncrona.

3. Avaluació

Els mètodes i formats d'avaluació, en coherència amb les modalitats i metodologia adoptades, faran especial èmfasi en l'avaluació contínua. El/la professor/a especificarà les maneres de lliurament i de revisió/devolució, preferentment online, dels treballs acadèmics previstos. Per al cas de les assignatures que utilitzen proves, es prevaldrà, fins on ho permeti la disponibilitat d'espais, l'avaluació final presencial.